

Proloog

Er wordt gezegd dat de godinnen Estra en Nixa lang geleden naar Lanica kwamen en Goromleck de Wereldverslinder naar het onderaardse verdreven. Vervolgens vulden zij de wereld met leven (en dood, want dat was Nixa's taak). Er kwamen planten, bomen, insecten, vissen en natuurlijk konijnen.

Ze besloten dat de konijnen de nieuwe heersers van de wereld zouden worden. Konijnen die liepen en praatten zoals de Ouden ooit hadden gedaan. Ze gaven de konijnen vuur en onderdak, en twaalf magische Geschenken waarmee ze zich konden beschermen.

Toch ontbrak er iets.

Je kunt pas leven, besepte Estra – *echt* leven – als je erover kunt *nadenken*. Je moet kunnen denken, praten en zingen, zodat je je gedachten en ideeën door kunt geven aan degenen die na jou komen (als Nixa eenmaal haar werk heeft gedaan). Dan kunnen zij die gebruiken en er weer hun eigen dingen aan toevoegen.

Het leven, dacht de Godin, is eigenlijk één lang verhaal. En ze had iemand nodig die het kon vertellen.

Dus vroeg ze Klaroen of hij mee wilde doen, en zo werd hij de god van de liederen en verhalen. Hij koos bepaalde konijnen uit om zijn barden te worden en gaf ze iets heel bijzonders: toegang tot het rijk van ideeën en verbeelding, wanneer ze maar wilden. Ook gaf hij ze het talent om net op een andere manier naar de wereld te kijken dan andere konijnen. En om dat wat ze dan zagen door te geven met woorden, liederen en beelden.

Zo raakten de Vijf Rijken gevuld met muziek, verhalen, toneelstukken, gedichten en schilderijen, en daar werd de wereld veel mooier van.

Dat was wel een feest waard, vonden de barden (en barden houden erg van feesten). Dus besloten ze om elk jaar samen te komen in een vallei in de Scherpe Heuvels, tussen Enderen en Orestad. Daar waar de kring van staande stenen die de Zwarte Cirkel wordt genoemd schittert in het zonlicht.

Daar konden ze drinken, dansen en hun oren laten tatoeëren. En hun verhalen en liederen delen met andere barden uit alle uithoeken van de Vijf Rijken, want dat was natuurlijk het belangrijkste.

Zo is het Festival van Klaroen ontstaan, een tentendorp vol lawaai en kleur, waar elk jaar ook de Grote Bard-wedstrijd wordt gehouden. Een geordende chaos van zingende, toneelspelende en honingwijn drinkende barden, waar oude vrienden elkaar weer zien en nieuwe vrienden aan elkaar voorstellen. Een vrolijke, rommelige plek vol vreugde en vermaak.

Maar bij *dit* festival is het anders gelopen.

Want bij het ontwaken hebben de barden te horen gekregen dat hun geliefde Grote Bard die nacht is gestorven. Het lachen is veranderd in huilen, het zingen in rouwen, en het festival zelf is plots een herdenkingsbijeenkomst geworden.

Nixa komt uiteindelijk alle konijnen halen, en aan elk lied en gedicht komt onherroepelijk een eind. Nu is er een eind gekomen aan het tijdperk van de Grote Bard, een tijdperk dat hij vulde met prachtige verhalen. De barden zullen ervoor zorgen dat zijn woorden voortleven, en dat hij daarin zelf zal voortleven.

Maar eerst moeten ze afscheid van hem nemen.

HOOFDSTUK 1

Rook

‘Waarom huilt u?’
De bard en zijn kleine leerling Roe staan naast de stenenkring die de Zwarte Cirkel wordt genoemd. Ze kijken neer op de vallei vol tenten, podia en wapperende vlaggen. De ochtendzon glinstert op de stukjes vulkanisch glas in de zwarte rotsblokken van de Cirkel, de hemel is puur vergeet-me-nietjesblauw en vlinders fladderen tussen de bloemen heen en weer. Het lijkt het perfecte begin van een perfecte dag.

Maar de bard moet zijn uiterste best doen om niet in luid snikken uit te barsten. Hij perst zijn lippen op

elkaar en balt zijn vuisten, zo stevig dat zijn hele lichaam trilt van de inspanning. Zijn ogen hebben hem al verraden: tranen hebben de vacht op zijn gezicht doorweekt. Nu rollen ze langs zijn neus omlaag en druppelen op zijn mantel.

‘Waarom bent u zo verdrietig?’ Roe heeft nooit eerder een volwassen konijn zien huilen. Hij klampt zich vast aan de broek van de bard en barst zelf bijna in tranen uit. De bard, die geen woord over zijn lippen kan krijgen, wijst naar het festivalterrein daar in de diepte. Dit had een feest moeten zijn, deze jaarlijkse bijeenkomst van barden uit heel Lanica. Een feest van liederen, verhalen en heldendichten. Maar nu is het een rouwplechtigheid geworden.

Het middelpunt van het festival was een groot, zeshoekig podium geweest. De avond ervoor had iedereen daaromheen gezeten om te kijken en te luisteren naar barden die hun publiek betoverden met hun optredens. Inmiddels is het podium in stukken gehakt om van het hout een brandstapel te maken. Daar is het lichaam van de Grote Bard op neergelegd, bedekt met kleurige vlaggen, wimpels en bloemenslingers. Roe heeft inmiddels begrepen dat de bard die nacht is gestorven, waardoor het hele festival nu in rouw is gedompeld.

Alle barden hebben zich rondom de brandstapel verzameld. Ze hebben hun kleurigste kleren aange-trokken en vrolijke linten aan hun stokken gebonden. Zelfs hun vacht hebben ze in felle tinten oranje, paars en lentegroen geschilderd. Vanaf de heuveltop lijkt het of er een paar regenbogen op elkaar zijn gebotst en de vallei daar beneden hebben gevuld met kleurrijke brokstukken.

Roe staat ernaar te staren en krabt zich achter zijn oor. 'Ik dacht dat je iets zwarts aan moest doen, als er iemand dood is,' zegt hij. 'Maar dit lijkt wel een feestje.'

'Hij had... een hekel... aan zwart,' weet de bard uit te brengen, voordat zijn hevige gesnik hem weer de adem beneemt. Een vlam schiet omhoog als iemand de brandstapel aansteekt, en algauw likt het vuur aan het opgestapelde hout. De regenboogvlaggen kleuren zwart en krullen om.

'Kende u hem dan?' vraagt Roe. Hij kan maar niet begrijpen waarom zijn meester zo verdrietig is om iemand die ze alleen vanuit de verte op het podium hebben zien zitten.

'Ja. Heel goed,' zegt de bard.

Nu komt er rook van de brandstapel. Tussen het brandhout zijn kruiden en wierook gestopt, en hoe-wel ze er een flink eind vandaan staan, vangt Roe iets

van de geur op. De zoete, witte rookpluimen, geurend naar patchoeli en lavendel, stijgen op en vervliegen in de wind.

‘Waarom zijn we dan niet daar beneden, bij de rest?’ De bard heeft hem uit zijn bed getrokken zodra het licht werd en gezegd dat ze vertrokken. Roe had dolgraag nog een dag rondgekeken op het festival, en hij vindt het oneerlijk dat ze dat nu missen. Hoe droevig de dood van de Grote Bard ook is.

‘Daarom niet,’ zegt de bard. Hij strekt zijn poot uit, alsof hij de rook die vanuit de vallei langzaam omhoog kringelt probeert aan te raken. Roe denkt dat hij de bard nog ‘vaarwel’ hoort fluisteren voordat hij zich omdraait en wegloopt en het kleine konijn met zich meetrekt.

*

De rest van de ochtend lopen ze over de heuvelrug oostwaarts. De bard houdt er flink de vaart in, en Roe raakt helemaal buiten adem. Het kleine konijn heeft duizenden vragen, maar geen tijd om ze te stellen (en hij vermoedt dat dat ook precies de bedoeling is van de bard). Maar de vragen blijven in hem opborrelen, waardoor hij bijna stuiterend over het pad gaat.

Als ze eindelijk even stoppen om te rusten, rolt de ene na de andere vraag uit de mond van het kleine konijn, als een theepot die overstroomt.

‘Hoe kende u de Grote Bard dan? Hoe is hij gestorven? Waarom moesten we zo snel weg? Heeft dat iets te maken met uw echte naam? Wat is eigenlijk uw echte naam? Waarom mag ik die niet weten? Waar gaan we nu heen?’

De bard laat zich op de grond zakken, strekt grommend zijn benen en gaat achterover liggen op de verende heide. Hij staart naar de diepblauwe, eindeloze hemel.

‘Negeert u me? Waarom negeert u me? Omdat ik te veel vragen stel? Nou? Is het daarom?’

De bard zwijgt nog steeds, maar klopt op de grond naast hem. Met een zucht laat Roe zijn stok en rugzak vallen en gaat naast zijn meester liggen.

‘Als ik je vertel waarom we weg moesten, beloof je dan dat je vijf minuten je mond houdt?’ vraagt de bard.

Roe hoort dat zijn stem verstikt klinkt, en een beetje schor. ‘Ik zal het proberen,’ zegt hij.

‘Zoals ik al zei, kende ik de Grote Bard goed. Ik leerde hem kennen toen ik nog heel jong was. Hij was als een vader voor me – mijn echte vader is gestorven toen ik heel klein was.’

‘Hoe?’ vraagt Roe. Dan bijt hij op zijn tong. Hij hoopt dat hij het nu niet heeft verpest en dat de bard niet meteen stopt met het geven van al die informatie waar hij zo benieuwd naar was.

‘Dat doet er niet toe,’ zegt de bard. ‘Hoe dan ook, de Grote Bard – die toen trouwens nog een gewone bard was – heeft me opgevoed en me alles geleerd wat ik weet. Dus ja, ik was dolgraag daar bij die brandstapel geweest, om liederen te zingen en verhalen over hem te vertellen. Maar het is te gevaarlijk.’

‘Gevaarlijk?’ Roe schiet overeind en kijkt zijn meester aan. ‘Bedoelt u met het vuur en zo?’

‘Nee,’ zegt de bard. ‘Gevaarlijk omdat er personen zijn die me zoeken. Slecht volk. Daarom moet ik mijn kap ophouden, en daarom kan ik niemand vertellen wie ik ben.’

‘Maar waarom zoeken ze u dan? Wat hebt u gedaan?’ Onwillekeurig kruipt er iets van opwinding in Roes stem.

‘Niets ernstigs,’ zegt de bard. ‘Ik heb alleen het verkeerde verhaal aan de verkeerde personen verteld.’

‘Dragen degenen die achter u aan zitten zwarte mantels?’ vraagt Roe. ‘Met een zwaard eronder?’

‘Dat zou kunnen,’ zegt de bard. Hij strekt zijn hand uit en knijpt Roe even in zijn arm. ‘Hoezo, heb je

iemand gezien die er zo uitzag? Heeft zo iemand naar ons staan loeren bij het festival?’

‘Nee,’ zegt Roe. ‘Niet bij het festival.’

‘Dus het is gewoon je fantasie weer,’ zegt de bard, en hij slaakt een zucht van opluchting.

‘Niet echt,’ zegt Roe. Hij heft zijn hand en wijst langs de heuvelrij in de richting waaruit ze zijn gekomen. ‘Ik zie daar zo’n figuur, en die staat nu naar ons te kijken.’

‘Wat?!’ De bard springt overeind en kijkt naar het westen, waar inderdaad een eenzame gedaante roerloos naar ze staat te staren, op zo’n vijftig meter afstand. Een figuur met een kap op, in een lang zwart gewaad dat zachtjes wappert in de wind. De bard ziet ook een zwaard, en een poot met grijze vacht die op het gevest rust.

‘Wel alle snorharen!’ vloekt hij, terwijl hij haastig zijn stok en rugzak pakt. Hij draait zich om om naar het oosten te vluchten, maar plotseling staan daar nog twee van zulke figuren. Er is geen ontsnappen aan, want aan weerskanten van het pad is een steile helling. Als ze daarlangs wegvluchten, zullen ze zeker struikelen. En dan zijn ze net zo goed de klos.

‘We zitten in de val, hè?’ zegt Roe, en zijn lip begint te trillen.